Міністерство освіти і науки України Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра ІПІ

Звіт

з лабораторної роботи № 1 з дисципліни «Алгоритми та структури даних 2. Структури даних»

"Проектування і аналіз алгоритмів внутрішнього сортування"

Виконав(ла)	IП-15, Мєшков Андрій Ігорович (шифр, прізвище, ім'я, по батькові)
Перевірив	Соколовський Владислав Володимирович (прізвище, ім'я, по батькові)

3MICT

1 МЕТА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ	3
2 ЗАВДАННЯ	4
3 ВИКОНАННЯ	5
3.1 Аналіз алгоритму на відповідність властивостям	5
3.2 ПСЕВДОКОД АЛГОРИТМУ	5
3.3 Аналіз часової складності	6
3.4 ПРОГРАМНА РЕАЛІЗАЦІЯ АЛГОРИТМУ	6
3.4.1 Вихідний код	6
3.4.2 Приклад роботи	7
3.5 ТЕСТУВАННЯ АЛГОРИТМУ	8
3.5.1 Часові характеристики оцінювання	8
3.5.2 Графіки залежності часових характеристик оцінюван	іня від
розмірності масиву	9
висновок	10
КРИТЕРІЇ ОШНЮВАННЯ	19

1 МЕТА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета роботи – вивчити основні методи аналізу обчислювальної складності алгоритмів внутрішнього сортування і оцінити поріг їх ефективності.

2 ЗАВДАННЯ

Виконати аналіз алгоритму внутрішнього сортування на відповідність наступним властивостям (таблиця 2.1):

- стійкість;
  - «природність» поведінки (Adaptability);
- базуються на порівняннях;
- необхідність додаткової пам'яті (об'єму);
- необхідність в знаннях про структуру даних.

Записати алгоритм внутрішнього сортування за допомогою псевдокоду (чи іншого способу по вибору).

Провести аналіз часової складності в гіршому, кращому і середньому випадках та записати часову складність в асимптотичних оцінках.

Виконати програмну реалізацію алгоритму на будь-якій мові програмування з фіксацією часових характеристик оцінювання (кількість порівнянь, кількість перестановок, глибина рекурсивного поглиблення та інше в залежності від алгоритму).

Провести ряд випробувань алгоритму на масивах різної розмірності (10, 100, 1000, 5000, 10000, 20000, 50000 елементів) і різних наборів вхідних даних (впорядкований масив, зворотно упорядкований масив, масив випадкових чисел) і побудувати графіки залежності часових характеристик оцінювання від розмірності масиву, нанести на графік асимптотичну оцінку гіршого і кращого випадків для порівняння.

Зробити порівняльний аналіз двох алгоритмів.

Зробити узагальнений висновок з лабораторної роботи.

Таблиця 2.1 – Варіанти алгоритмів

№	Алгоритм сортування
1	Сортування бульбашкою
2	Сортування гребінцем («розчіскою»)

3 ВИКОНАННЯ

3.1 Аналіз алгоритму на відповідність властивостям

Аналіз алгоритму сортування бульбашкою на відповідність властивостям наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Аналіз алгоритму на відповідність властивостям

Властивість	Сортування бульбашкою
Стійкість	+
«Природність» поведінки	+
(Adaptability)	
Базуються на порівняннях	+
Необхідність в додатковій пам'яті	_
(об'єм)	
Необхідність в знаннях про структури	+
даних	

3.2 Псевдокод алгоритму

```
for i=0 to size-1 step 1
    is:=false
    for j=0 to size-i-1 step 1
        if arr[j] > arr[j+1]
        then
        temp:= arr[j]
        arr[j]:= arr[j + 1]
        arr[j + 1]:= temp
        is:=true

if not is
        then
        break
```

3.3 Аналіз часової складності

```
Найгірша швидкодія - O(n^2)
Найкраща швидкодія - O(n)
Середня швидкодія - O(n^2)
```

- 3.4 Програмна реалізація алгоритму
- 3.4.1 Вихідний код

```
int* bubble_sort(int arr[], int size){
    int comparison=0, permutation=0;
    int temp;
    bool is;
    for (int i = 0; i < size - 1; i++) {</pre>
        is = false;
        for (int j = 0; j < size - i - 1; j++) {
            if (arr[j] > arr[j + 1]) {
                 temp = arr[j];
                 arr[j] = arr[j + 1];
                 arr[j + 1] = temp;
                 is = true;
                 permutation++;
            comparison++;
        if(!is) break;
    cout<<"comparison: "<<comparison<<endl;</pre>
    cout<<"permutation: "<<permutation<<endl;</pre>
    return arr;
```

3.4.2 Приклад роботи

На рисунках 3.1 i 3.2 показані приклади роботи програми сортування масивів на 100 i 1000 елементів відповідно.

Рисунок 3.1 – Сортування масиву на 100 елементів

```
10 - 100 8 50 74 59 31 73 45 79 24 10 41 66 93 43 88 4 28 30 13 70 58 61 34 100 17 36 98 27 68 11 80 22 94 37 86 46 29 92 95 2 54 9 69 91 25 97 23 67 78 99 82 14 15 64 26 16 18 96 6 5 52 89 83 53 38 39 72 32 76 7 63 20 55 90 71 21 35 51 60 48 40 12 19 62 77 75 57 85 56 81 3 1 65 49 84 47 44 33 42 87 comparison: 4950 permutation: 2461 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
```

Рисунок 3.2 – Сортування масиву на 1000 елементів

3.5 Тестування алгоритму

3.5.1 Часові характеристики оцінювання

В таблиці 3.2 наведені характеристики оцінювання числа порівнянь і числа перестановок алгоритму сортування бульбашки для масивів різної розмірності, коли масив містить упорядковану послідовність елементів.

Таблиця 3.2 – Характеристики оцінювання алгоритму сортування бульбашки для упорядкованої послідовності елементів у масиві

Розмірність масиву	Число порівнянь	Число перестановок
10	9	0
100	99	0
1000	999	0
5000	4999	0
10000	9999	0
20000	19999	0
50000	49999	0

В таблиці 3.3 наведені характеристики оцінювання числа порівнянь і числа перестановок алгоритму сортування бульбашки для масивів різної розмірності, коли масиви містять зворотно упорядковану послідовність елементів.

Таблиця 3.3 – Характеристики оцінювання алгоритму сортування бульбашки для зворотно упорядкованої послідовності елементів у масиві.

Розмірність масиву	Число порівнянь	Число перестановок
10	45	45
100	4950	4950
1000	499500	499500
5000	12497500	12497500
10000	49995000	49995000
20000	199990000	199990000
50000	1249975000	1249975000

У таблиці 3.4 наведені характеристики оцінювання числа порівнянь і числа перестановок алгоритму сортування бульбашки для масивів різної розмірності, масиви містять випадкову послідовність елементів.

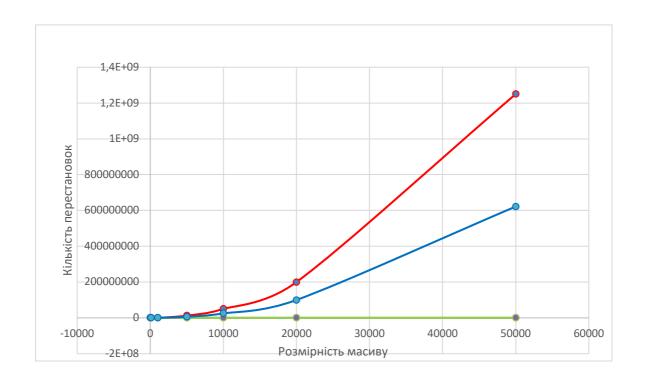
Таблиця 3.4 – Характеристика оцінювання алгоритму сортування бульбашки для випадкової послідовності елементів у масиві.

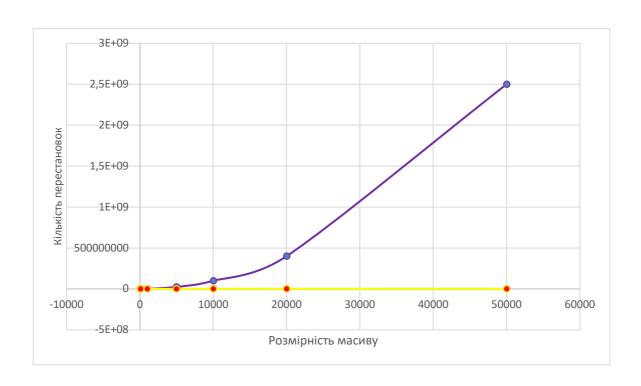
Розмірність масиву	Число порівнянь	Число перестановок
10	45	28
100	4922	2461
1000	498939	255736
5000	12476997	6265813
10000	49994259	24986962
20000	199989097	99905886
50000	1249914274	621884328

3.5.2 Графіки залежності часових характеристик оцінювання від розмірності масиву

На рисунку 3.3 показані графіки залежності часових характеристик оцінювання від розмірності масиву для випадків, коли масиви містять упорядковану послідовність елементів (зелений графік), коли масиви містять зворотно упорядковану послідовність елементів (червоний графік), коли масиви містять випадкову послідовність елементів (синій графік), також показані асимптотичні оцінки гіршого (фіолетовий графік) і кращого (жовтий графік) випадків для порівняння.

Рисунок 3.3 – Графіки залежності часових характеристик оцінювання

3.1 Аналіз алгоритму на відповідність властивостям

Аналіз алгоритму сортування гребінцем на відповідність властивостям наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Аналіз алгоритму на відповідність властивостям

Властивість	Сортування гребінцем
Стійкість	_
«Природність» поведінки	_
(Adaptability)	
Базуються на порівняннях	+
Необхідність в додатковій пам'яті	_
(об'єм)	
Необхідність в знаннях про структури	+
даних	

3.2 Псевдокод алгоритму

```
factor:= 1.2473309;
step:= size - 1
while step>=1
    for i=0 to size-step step 1
        if arr[i] > arr[i+step]
        then
        temp:= arr[i]
        arr[i]:= arr[j + step]
        arr[i + step]:= temp
```

3.3 Аналіз часової складності

```
Найгірша швидкодія - \Omega(n^2)
Найкраща швидкодія - \Omega (nlogn)
Середня швидкодія - \Theta(n^2/2p)
```

- 3.4 Програмна реалізація алгоритму
- 3.4.1 Вихідний код

```
int* comb_sort(int arr[], int size){
70
       int temp;
       int comparison=0, permutation=0;
       double factor = 1.2473309;
        int step = size - 1;
       while (step >= 1){
            for (int i = 0; i + step < size; i++){</pre>
                if (arr[i] > arr[i + step]){
76
                    temp = arr[i];
                    arr[i] = arr[i + step];
78
                    arr[i + step] = temp;
79
                    permutation++;
                comparison++;
            }
            step /= factor;
       cout<<"comparison: "<<comparison<<endl;</pre>
        cout<<"permutation: "<<permutation<<endl;</pre>
       return arr;
   }
```

3.4.2 Приклад роботи

На рисунках 3.1 i 3.2 показані приклади роботи програми сортування масивів на 100 i 1000 елементів відповідно.

Рисунок 3.1 – Сортування масиву на 100 елементів

```
n = 100
8 50 74 59 31 73 45 79 24 10 41 66 93 43 88 4 28 30 13 70 58 61 34 100 17 36 98 27 68 11 80 22 94 37 86 46 29 92 95 2 54 9 69 91 25 97 23 67 78 99 82 14 15 64 26 16 18 96 6 5 52 89 83 53 38 39 72 32 76 7 63 20 55 90 71 21 35 51 60 48 40 12 19 62 77 75 57 85 56 81 3 1 65 49 84 47 44 33 42 87

comparison: 1233
permutation: 247
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
```

Рисунок 3.2 – Сортування масиву на 1000 елементів

3.5 Тестування алгоритму

3.5.1 Часові характеристики оцінювання

В таблиці 3.2 наведені характеристики оцінювання числа порівнянь і числа перестановок алгоритму сортування гребінцем для масивів різної розмірності, коли масив містить упорядковану послідовність елементів.

Таблиця 3.2 – Характеристики оцінювання алгоритму сортування гребінцем для упорядкованої послідовності елементів у масиві

Розмірність масиву	Число порівнянь	Число перестановок
10	39	0
100	1223	0
1000	22034	0
5000	144865	0
10000	329653	0
20000	719246	0
50000	1997961	0

В таблиці 3.3 наведені характеристики оцінювання числа порівнянь і числа перестановок алгоритму сортування бульбашки для масивів різної розмірності, коли масиви містять зворотно упорядковану послідовність елементів.

Таблиця 3.3 — Характеристики оцінювання алгоритму сортування гребінцем для зворотно упорядкованої послідовності елементів у масиві.

Розмірність масиву	Число порівнянь	Число перестановок
10	39	5
100	1223	106
1000	22034	1528
5000	144865	9110
10000	329653	19164
20000	719246	40636
50000	1997961	109794

У таблиці 3.4 наведені характеристики оцінювання числа порівнянь і числа перестановок алгоритму сортування гребінцем для масивів різної розмірності, масиви містять випадкову послідовність елементів.

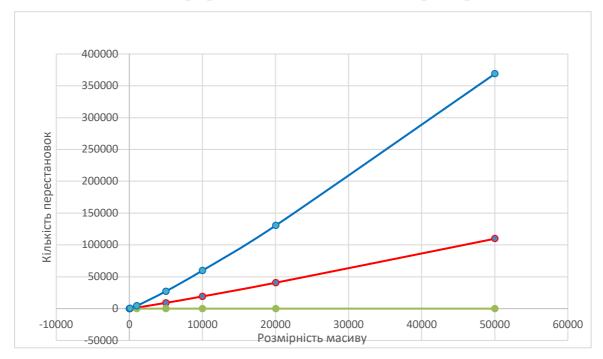
Таблиця 3.4 – Характеристика оцінювання алгоритму сортування гребінцем для випадкової послідовності елементів у масиві.

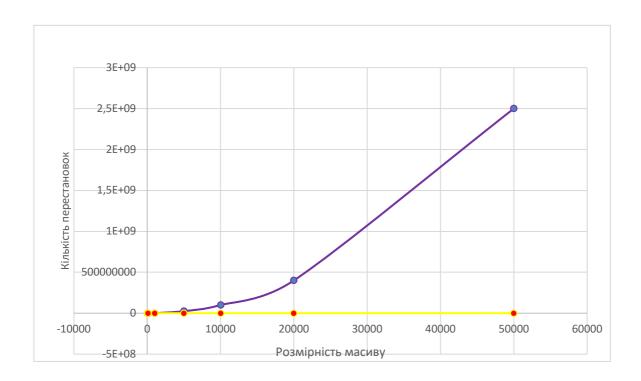
Розмірність масиву	Число порівнянь	Число перестановок
10	39	12
100	1223	247
1000	22034	4244
5000	144865	27235
10000	329653	59866
20000	719246	130411
50000	1997961	368711

3.5.2 Графіки залежності часових характеристик оцінювання від розмірності масиву

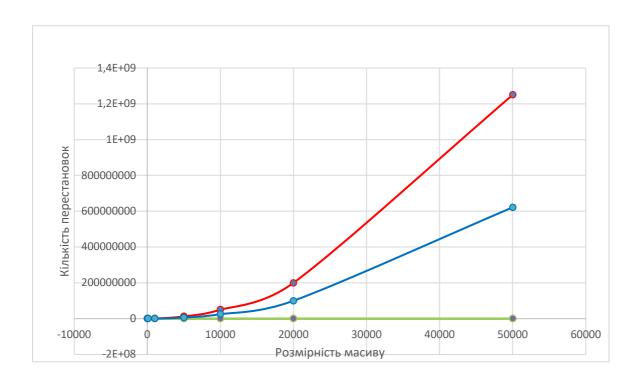
На рисунку 3.3 показані графіки залежності часових характеристик оцінювання від розмірності масиву для випадків, коли масиви містять упорядковану послідовність елементів (зелений графік), коли масиви містять зворотно упорядковану послідовність елементів (червоний графік), коли масиви містять випадкову послідовність елементів (синій графік), також показані асимптотичні оцінки гіршого (фіолетовий графік) і кращого (жовтий графік) випадків для порівняння.

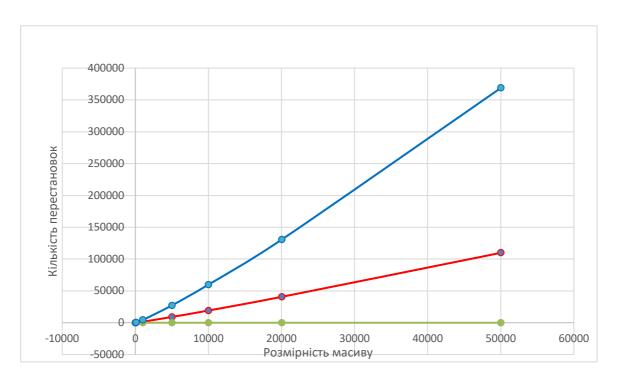
Рисунок 3.3 – Графіки залежності часових характеристик оцінювання

3.6 Порівняння алгоритмів

ВИСНОВОК

При виконанні даної лабораторної роботи було проаналізовано два алгоритму внутрішнього сортування: сортування бульбашкою і гребінцем.

Було оцінено їх часову складність для 3-х типів вхідних даних: упорядковані, зворотно упорядковані та випадкові дані. Для упорядкованої послідовності — найкращій результат. Для бульбашки найгірший випадок - зворотно упорядкована, для гребінця — з випадковими даними.

Отже, алгоритми ϵ повністю стабільними для будь-якої кількості та упорядкованості даних.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У випадку здачі лабораторної роботи до 21.02.2022 включно максимальний бал дорівню ϵ – 5. Після 21.02.2022 — 28.02.2022 максимальний бал дорівню ϵ – 2,5. Після 28.02.2022 робота не приймається

Критерії оцінювання у відсотках від максимального балу:

- аналіз алгоритму на відповідність властивостям 10%;
- псевдокод алгоритму -15%;
- аналіз часової складності 25%;
- програмна реалізація алгоритму 25%;
- тестування алгоритму -20%;
- висновок -5%.